

An illustration featuring three stylized human figures in a vibrant, abstract environment. On the left, a man with a beard and a dark t-shirt sits on a stack of books, holding a blue pen and looking thoughtful. In the center, a man with blue hair and a light blue sweater stands, gesturing towards a glowing orange lightbulb. On the right, a woman with dark hair, wearing an orange patterned sweater and green pants, is kneeling and pointing towards a grid with various geometric shapes. The background is filled with black swirling lines, colorful circles, triangles, and squares, creating a sense of dynamic movement and interconnectedness. The overall style is modern and artistic, with a focus on human interaction and creative thought.

Verkostojen voima ilmastotyön edistämiseksi

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Yhteistyön tilanne
Pirkanmaalla

Mikä on verkostotyön nykytila?

Yhteistyöverkostojen merkitys
asioiden edistämisessä

Yhteistyöverkostojen
elinkaari

Miten yhteistyötä olisi
hyvä tehdä kotimaassa

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Case kiertotalous

Mistä kaikki alkoi: Yhteiskehittämistä kansallisissa verkostoissa

**Kansallinen
kiertotalouden green
deal -prosessi
käynnistyy**

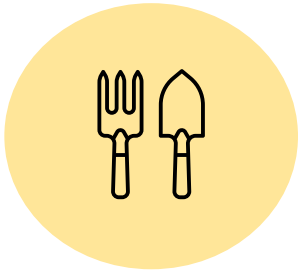

Kevät 2022

- Ministeriövetoinen (YM ja TEM) yhteiskehittämispöytäkirja
- Liitolle muodostui prosessin aikana vahvat yhteistyöverkostot YM:n ja SYKE:n suuntaan
  - Prosessin myötä yhteistyö tiivistyi myös Pirkanmaan ja Uudenmaan liiton välillä
  - → Keskeinen tekijä liittojen roolin tunnistamiseen kiertotalouden edistäjänä ja kehittäjänä alueilla
  - → kiertotalouden alueellinen kotipesäajattelu nousi kansallisen kiertotalouden kotipesäajattelun (KISU ja figbc) rinnalle

Alueellinen yhteistyö vankistuu kansallisen prosessin myötä

**Pirkanmaalla
tehdään yhdessä**

2022 - 2024

- Pirkanmaan liitto koordinoi alueellista kiertotaloustoimijoiden ryhmää, joka osallistui yhteisvoimin kansalliseen kiertotalouden green deal – prosessiin
- Mukana: Liitto, Tampereen kaupunki, Pirkanmaan jätehuolto, Verte, Ekokumppanit, Kiertotalous Pirkanmaa, Tampereen korkeakouluyhteisö, Business Tampere, Tampereen kaupunkiseutu
- Alueen vahvuuksista, haasteista ja tarpeista keskusteltiin yhdessä ja vietiin osaksi valtakunnallista prosessia

Kansainväliset yhteistyöverkostot

Circular cities and regions initiative (CCRI) käynnistyy

Syksy 2022

- Pirkanmaa (toteuttajina: liitto ja Kiertotalous Pirkanmaa yhdessä) valittiin yhdeksi EU:n komission Circular Cities and Regions (CCRI) aloitteen pilottialueeksi
- → Avasi EU:n verkostot aivan uudella tavalla:
  - Aloitteessa olivat komission lisäksi erilaiset EU-instituutit ja kansainväliset organisaatiot kuten Euroopan investointipankin, European Urban Initiative, European Economic and Social Committee, The EU Covenant of Mayors for Climate and Energy, OECD, Ellen MacArthur-säätiö, ICLEI jne.
- Uudenlaiset näkymät ja yhteistyömahdollisuudet muun muassa erilaisiin rahoitus- ja asiantuntijaohjelmiin
- Vaikuttamismahdollisuudet EU:ssa tapahtuvaan sääntelyyn

Yhteistä hankekehittelyä

**Tunnistettuja
rahoituspolkuja**

**Uusia hankkeita
valmisteilla**

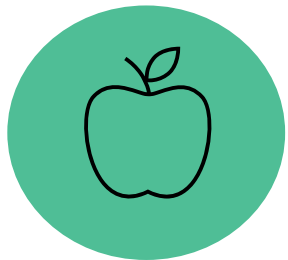
- Yhteistyöverkostoissa tunnistettu erilaisia rahoitustarpeita ja –instrumentteja
- Yhdessä tehtyjä rahoitushakemuksia
- Liitto, Kiertotalous Pirkanmaa, Uudenmaan liitto, Business Tampere, Tampereen kaupunki, alueen kiertotalousyrityksiä jne.
- Muun muassa BSR ja kansallinen EAKR, LIFE ja horisontti-hankkeet

Alueellinen kiertotalouden kotipesätoiminta käynnistyy

**KOPPI-hanke
käynnistyy (kevät 2025)**

**Alueellinen kierto-
talouden kotipesätoiminta**

- Valtakunnallisesta EAKR-instrumentista rahoitettu KOPPI-hanke alkoi keväällä 2025
- Tarjoaa alueellisen kiertotalouden kotipesäpalveluita kunnille ja alueen muille toimijoille
  - Sparraa kuntia kiertotalouden green deal –sitoumuksissa
  - Tarjoaa konkreettisia työkaluja: Kiertotalouskriteerit hankintoihin, tontinluovutukseen ja tilojen käytön tehostamiseen.
  - Toteuttaa pilotteja: Rakennusosapankki (Uusimaa), tilojen käytön tehostaminen (Pirkanmaa), tontinluovutus kriteerit (Pirkanmaa) ja maamassojen koordinointi (Pirkanmaa ja Uusimaa)
- Synergiaedut: Mahdollisuus synnyttää alueelle markkinavolyymia

Yhteinen kiertotalousalusta Pirkanmaalle

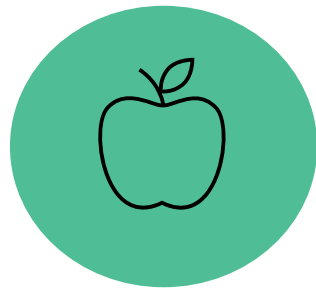
Kansallinen green deal valmistuu ja alueellisen kattositoumuksen valmistelu alkaa

Syksy 2024

Alueellinen kattositoumus valmistuu

Kesä 2025

- Tavoitteena luoda yhteinen kiertotalousalusta Pirkanmaalle, toimenpiteinä:
  - Kiertotalouden green dealin edistäminen
  - Alueellisen massakoordinaation edistäminen
  - Energiayhteisöjen perustamisen edistäminen
- Tavoitteena aloitetaan keskustelut alueellisten toimijoiden kanssa heidän liittymisestä osaksi alueellista kattositoumusta
  - → kattositoumuksessa asetettujen tavoitteiden edistäminen yhdessä

Case ilmastotyö

Canemure-hankkeesta kumuloitunut verkostoyhteistyö 1/3

- Alueellisen ilmastotiekartan yhteistyöryhmän pohjalle perustettiin syksyllä 2025 Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -ryhmä liiton ja Pirkanmaan EVK:n yhteistyönä
- Tarkoituksena on maakunta-hinku tavoitteen seuranta + Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 –tiekartan ja Päästövähennyspolun seuranta sekä Ympäristöohjelman seuranta
  - Strategisen tason keskustelu niistä mahdollisuuksista ja keinoista, joilla Pirkanmaa pyrkii kohti vaadittuja päästövähennyksiä.
- Pirkanmaan ilmastotyön tilannekuva
  - Tiedonsaanti maakunnan ilmastotyön ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä keskinäinen tiedonvaihto ja keskustelu.
- Verkostoituminen

Canemure-hankkeesta kumuloitunut verkostoyhteistyö 2/3

- Ryhmän tavoitteena on edistää maakunta-hinku tavoitteen saavuttamista verkostoyhteistyöllä
  - Ryhmän jäsenet pystyvät viemään omissa organisaatioissaan asiaa eteenpäin.
- Edistää valittuja ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttamista
- Jaetaan ymmärrystä maakunnan ilmastotyön tilannekuvasta, jonka pohjalle rakennetaan maakunnan yhteistä tulevaisuudennäkymää.
  - Löydetään yhteinen suunta ja tahtotila kohti hiilineutraalia Pirkanmaata.
  - Lisätä tiedonvaihtoa maakunnan ajankohtaisesta ilmastotyöstä eri organisaatioista.

Canemure-hankkeesta kumuloitunut verkostoyhteistyö 3/3

- Canemuren yksi vahva verkostoyhteistyön teema oli ilmastojohtaminen yhdessä Helsingin yliopiston (=Hyytiälän metsäaseman), liiton, ELY-keskuksen ja Tampereen hiippakunnan kanssa
- Tästä juuresta myös PIK-hankkeen ideointi lähti liikkeelle
- Myös: *Hyytiälä Living Lab - Kestävä ja hyvinvointia tukeva puurakentaminen -alustan toimijaekosysteemin rakentaminen* -hankkeen rahoitusidea liiton AKKE-instrumentilla sai alkunsa tämän verkostoyhteistyön kohtaamisissa

Hanketyö verkostojen syntymisen taustalla

- Vuosien saatossa Pirkanmaalla on toteutettu useita ilmastoteemaisia hankkeita, joissa on kehkeytynyt erilaisia yhteistyöverkostoja:
  - Nykyinen Pirkanmaan ilmastoverkosto -hankkeen tavoitteena on yritysten tukeminen ilmastotoimenpiteissä ja innostaminen ilmastotyöhön. Ilmastoverkostoa ylläpitää yhdeksän Pirkanmaan kuntaa: Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kuhmoinen, Punkalaidun, Pälkäne, Sastamala, Urjala, Valkeakoski ja Virrat
  - Alueellisesta Ekologinen transitio -hankkeesta kansainväliseen We make transition! -hankkeeseen ja lopulta pysyvien yhteistyöverkostojen rakentuminen hankkeessa toteutettujen murrosareenojen siivittämänä
  - ”Hämeenkyrön murrosareenalla syntyi idea Maaseutuareenasta. Jatkossa paikalliset maaseututoimijat kutsuvat Maaseutuareenan koolle vuosittain. Muun muassa Hämeenkyrön kunta ja Osaran maaseutuopetusyksikkö ovat aktiivisesti tekemässä käytännön työtä.”

Yleiset huomiot ja katse tulevaisuuteen

Yleisiä huomioita

- Verkostoyhteistyö voi perustua henkilökohtaisiin suhteisiin tai tulla organisatorisen aseman / roolin kautta
  - Useimmiten on näiden kahden yhdistelmä, organisaation rooli usein perustana
- Verkostoyhteistyöllä on taipumus henkilöityä (sisältää luonnollisesti henkilöriskin)
  - Hyvät henkilökohtaiset suhteet edistävät asioita vaikuttavammin
- Esimerkiksi Interreg rahoitteisissa kv-hankekuvioissa yhteistyö on leimallisesti hypännyt teemasta toiseen yksittäisen linkin eli henkilön kautta.
  - Hankeverkostot eivät pysy yhden teeman sisällä, vaan kietoutuvat yksittäisten aktiivisten toimijoiden intresseihin: Marie-hankkeesta REC4EU-hankkeeseen ja sitä kautta CAMPUS-hankkeeseen
- Vakiintuneiden verkostojen avulla asioiden edistämistä pystyy nopeuttamaan huomattavasti

Jatkuvasti muuttuvat verkostoyhteistyön rakenteet

- Positiivisia kehityskulkuja:
- Tiivistynyt yhteistyö kestävyysteemoissa ”kolmosten” välillä eli Pirkanmaan liitto, Uudenmaan liitto ja Varsinais-Suomi
- Harmin aiheita:
- Pirkanmaan Elinvoimakeskuksen myötä on tullut merkittäviä muutoksia keskeisiin ilmastotyön verkostojen resurssointiin:
  - Pirkanmaan ilmastofoorumi, Pirkanmaan ilmastoakatemia ja Pirkanmaan ilmastonmuutoksen sopeutumisen pilotti

Mitä jatkossa?

- Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekartan päivitystyö alkaa ensi vuonna
- Tähän liittyy paljon eri verkostoissa ja sidosryhmien kanssa tapahtuvaa yhteistyötä
- Toiveissa on:
  - Olemassa olevia verkostoja hyödynnetään sekä ”synnytetään tai soluttaudutaan” uusiin verkostoihin
  - Tiivistä verkostoyhteistyötä tarvitaan tavoitteiden ja toimenpiteiden päivittämisen lisäksi erityisesti muutoksessa olevan HINKU / hiilineutraaliustavoitteen viestintään ja sitoutumiseen

Kiitos

liisa.Hyttinen@pirkanmaa.fi

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION